

7. 7. /1/10
- 1. 596-1/2-13
XI Ips 5961/2013

OKROŽNO SODIŠČE V KOPRU
5. 07. 2013
OKROŽNO SODIŠČE V KOPRU
OKROŽNO SODIŠČE V KOPRU

SODBA

V IMENU LJUDSTVA

Vrhovno sodišče Republike Slovenije je v senatu, ki so ga sestavljali vrhovni sodnici in sodnik Marko Šorli, kot predsednik, ter Maja Tratnik in Vesna Žalik, kot članici,

ob sodelovanju višje pravosodne svetovalke mag. Maje Rihtaršič, kot zapisnikarice,

v kazenski zadevi zoper obdolženega: **BRANE GORŠE**, zaradi kaznivega dejanja po **drugem in prvem odstavku 228. člena Kazenskega zakonika in drugih,**

o **zahtevah za varstvo zakonitosti** obdolženca in njegovega zagovornika mag. Emila Zakonjška, odvetnika v Odvetniški pisarni Zakonjšek d. o. o., zoper sklep Višjega sodišča v Kopru I Kp 5961/2013 z dne 27. 5. 2013, v zvezi s sklepom Okrožnega sodišča v Kopru X Ks 5961/2013 z dne 10. 5. 2013,

na seji **1. julija 2013**

RAZSODILO:

Zahtevi za varstvo zakonitosti se zavrneta.

OBRAZLOŽITEV:

A.

1. Okrožno sodišče v Kopru je z izpodbijanim sklepom ugotovilo, da so razlogi za odreditev pripora zoper obdolženega Braneta Goršeta iz 1. in 3. točke prvega odstavka 201. člena Zakona o kazenskem postopku (v nadaljevanju ZKP) še vedno podani in pripor podaljšalo še po vloženi obtožbi. Zoper sklep o podaljšanju pripora sta se pritožila obdolženi in njegov zagovornik. Pritožbi je Višje sodišče v Kopru kot neutemeljeni zavrnilo.
2. Zoper pravnomočni sklep o podaljšanju pripora sta obdolženec in zagovornik vložila zahtevi za varstvo zakonitosti. Obdolženi je zahtevo vložil iz razlogov po 1., 2. in 3. točki 420. člena ZKP ter zaradi kršitve človekovih pravic, varovanih z določbami Ustave Republike Slovenije (v nadaljevanju URS). Vrhovnemu sodišču predlaga, da zahtevi ugodi ter odpravi sklep o podaljšanju pripora in pripor zoper njega. Obdolženčev zagovornik je zahtevo vložil zaradi kršitev ustavnih določb o odreditvi pripora, načela enakosti, načela enakega varstva pravic in pravice do pravnega sredstva (20., 14., 22. in 25. člen URS) ter kršitve določb kazenskega postopka (1. in 3. točka prvega odstavka 420. člena ZKP). Predlaga, da Vrhovno sodišče izpodbijana sklepa spremeni tako, da predlog tožilstva za podaljšanje pripora zavrne in pripor zoper obdolženca odpravi.
3. Na zahtevo za varstvo zakonitosti je odgovorila vrhovna državna tožilka Barbara Brezigar, ki ocenjuje, da zahtevi nista utemeljeni. Izpodbijana sklepa imata potrebne razloge o tem, da je podan utemeljen sum, da je obdolženi storil očitana kazniva dejanja. Sodišči prve in druge stopnje sta ob odločanju o podaljšanju pripora presojali, ali so vsi razlogi podani. Pritožbeno sodišče je odgovorilo na pritožbena zatrjevanja o neenakem obravnavanju obdolženca v primerjavi z drugimi, obe sodišči pa sta navedli tudi konkretne razloge za obstoj pripornega razloga begosumnosti in imata o tem potrebne razloge. Glede ponovitvene nevarnosti in begosumnosti vložnika uveljavljata zmotno ugotovitev dejanskega stanja.
4. Odgovor vrhovne državne tožilke je bil vročen obdolžencu in zagovorniku, ki sta se o njem izjavila v vlogah z dne 17. 6. 2013.

B.

5. V zahtevi za varstvo zakonitosti se sme vlagatelj sklicevati le na tiste kršitve zakona, ki jih ni mogel uveljavljati v pritožbi ali jih je uveljavljal, pa jih sodišče druge stopnje ni upoštevalo (peti odstavek 420. člena ZKP). Redno pravno sredstvo mora biti izčrpano ne le formalno, temveč tudi vsebinsko. Zahteva po vsebinski (materialni) izčrpanosti pomeni, da se vlagatelj v pritožbi ni le posplošeno skliceval na kršitve zakona, temveč je moral vsako uveljavljano kršitev konkretizirati in jo ustrezno obrazložiti.
6. V konkretnem primeru ta zahteva pomeni, da obdolženec in njegov zagovornik v zahtevah za varstvo zakonitosti ne moreta uspešno izpodbijati obstoja utemeljenega suma kot pogoja za podaljšanje pripora v tistem delu, ki presega njuna zatrjevanja na pritožbeni stopnji. V pritožbah sta obdolženi in zagovornik v zvezi z utemeljenim sumom uveljavljala le procesno kršitev, ker naj sodišče v sklepu o podaljšanju pripora ne bi navedlo razlogov, na podlagi katerih je sklepalo o obstoju utemeljenega suma. Vrhovno sodišče zato v skladu s petim odstavkom 420. člena ZKP v postopku s tem izrednim pravnim sredstvom ni presojalo utemeljenosti navedb obdolženca, da dejanja, opisana v obtožnici, ne morejo biti kazniva, ker izvrševanje pravnomočne sodne odločbe ne more predstavljati kaznivega dejanja; da stečajni upravitelj ni uradna oseba, zato tudi ne more zlorabiti uradnega položaja; in ker se v obtožbi ne trdi, da je bila izdaja sklepa izposlovana na goljufiv način, saj za presojo teh ugovorov ni izpolnjen pogoj izčrpanja pravnih sredstev.
7. V delu zahteve, v katerem izpodbija obstoj utemeljenega suma z navedbami, da za očitana dejanja ni nobenih dokazov, ter da bi sodišče moralo ugotoviti, da se tekom preiskave niso potrdile trditve tožilstva glede prodaje pravne osebe, glede prodaje in nakupa terjatve in glede pranja denarja, obdolženi uveljavlja razlog zmotne in nepopolne ugotovitve dejanskega stanja, ki se po določbi drugega odstavka 420. člena ZKP ne more uspešno uveljavljati s tem izrednim pravnim sredstvom. Sodišči prve in druge stopnje sta namreč ugotovili, da se razlogi, iz katerih je bil odrejen pripor, tudi po vloženi obtožbi niso spremenili, ter da utemeljenost suma izhaja iz dokazov, ki so navedeni že v dosedanjih sklepih o odreditvi in podaljšanju pripora ter v obtožbi, zato se sodišče v izogib ponavljanju v celoti sklicuje nanje, saj se utemeljenost suma po do sedaj zbranih dokazih ni omajala.
8. Neutemeljen je zagovornikov očitek glede pomanjkljive obrazložitve izpodbijanih sklepov, kar naj bi predstavljalo kršitev 22. in 25. člena URS. Vrhovno sodišče je že v sodbi XI Ips 20332/2011 z dne 1. 12. 2011 zavzelo stališče, da je standard obrazložitve sklepa o podaljšanju pripora drugačen od tistega, ki velja za odreditev pripora (drugi odstavek 202. člena ZKP), ker gre pri podaljšanju pripora po

vloženi obtožnici le za presojo, ali so dokazi, ki so bili izvedeni v preiskavi, stopnjo utemeljenega suma ali priporne razloge omajali do te mere, da bi bilo potrebno pripor zoper obdolženca odpraviti. V obravnavani zadevi je utemeljen sum storitve očitanih dejanj že ugotovljen s pravnomočnim sklepom o preiskavi, zato sta morali sodišči presoditi le, ali se je stopnja suma od pravnomočne ugotovitve spremenila. Kot je razvidno iz izpodbijanih sklepov, sta sodišči to presojo opravili ter pojasnili, da utemeljen sum ni bil omajen in da ga še vedno potrjujejo v postopku zbrani dokazi.

9. S sklicevanjem na predhodne sklepe o odreditvi in podaljšanju pripora, v katerih so dokazi, ki utemeljujejo sum, podrobno opredeljeni, obdolžencu nista kršeni pravici do enakega varstva pravic in do pravnega sredstva. Obdolženi in njegovi zagovorniki so bili v tem kazenskem postopku seznanjeni z vsemi sklepi, na katere se sklicuje sodišče. Vnovično naštevanje dokazov po presoji Vrhovnega sodišča v ničemer ne bi pripomoglo niti k seznanitvi obrambe z razlogi, na katerih temelji zaključek sodišča o utemeljenem sumu, niti k možnosti učinkovitejšega izpodbijanja sklepa s pravnimi sredstvi. Razlogi, ki jih izpodbijana sklepa vsebujeta, v zadosti meri omogočajo preizkus njune pravilnosti in zakonitosti s strani sodišča, ki odloča o pravnih sredstvih. Zagovornik kljub obširnosti zahteve ne pojasni, v čem je bil obdolženi prikrajšan, ker sodišči prve in druge stopnje v izpodbijanih sklepih nista ponovno našteali vseh dokazov in dejstev, na katerih temelji sum, da je obdolženi storil očitana kazniva dejanja, niti ne pojasni, v čem in kako naj bi se stopnja suma spremenila. Zgolj akademsko sklicevanje na ustavne določbe in prakso Ustavnega sodišča nanreč ne pojasni kršitve, ki naj bi bila storjena v škodo obdolženca v konkretnem postopku.
10. Sodišče prve stopnje je na ponovitveno nevarnost sklepalo na podlagi obdolženčeve vztrajnosti in odločnosti pri izvrševanju očitanih kaznivih dejanj v povezavi s številom teh dejanj in nepravomočno obsodbo za istovrstno kaznivo dejanje ter ob upoštevanju, da ima obdolženec še vedno dejanske možnosti izvrševati kazniva dejanja v okviru gospodarskih subjektov, v katerih sicer ni več (formalno) udeležen kot ustanovitelj oziroma družbenik. Navedene okoliščine tudi po presoji Vrhovnega sodišča kažejo na nevarnost, da bo obdolženi na prostosti nadaljeval z izvrševanjem kaznivih dejanj. Pravilen je tudi zaključek sodišča, da količina in teža obravnavanih kaznivih dejanj ter predpisana zaporna kazen v povezavi z dejstvom, da obdolženi glede preživljanja ni vezan na ozemlje Republike Slovenije, saj ima v tujini premoženje in poslovne partnerje, kaže na nevarnost, da bo pobegnil in se izognil kazenskemu postopku. Za obstoj tega pripomega razloga ni treba, da bi oseba že začela delovati v smeri pobega (ali celo že pobegnila), kot v svoji zahtevi nakazuje obdolženec, temveč zadošča, da določene okoliščine kažejo na nevarnost, da bo pobegnila.

11. Glede pripornih razlogov so v sklepu prvostopenjskega sodišča torej navedene konkretne okoliščine, ki so bile podlaga za pravilen zaključek o ponovitveni nevarnosti in begosumnosti obdolženca. Zato ni utemeljen očitek vložnikov, da tožilstvo in sodišče nista navedla nobene konkretne okoliščine, ki bi izkazovala ponovitevno nevarnost in begosumnost. Nenazadnje zagovornik konkretne okoliščine, ki so sodišče vodile k zaključku o obstoju pripornih razlogov, v svoji zahtevi tudi povzema in se do njih opredeljuje. Zato s trditvijo, da sklepa ne navajata teh okoliščin, prihaja sam s seboj v nasprotje. Kot sta v tej kazenski zadevi pojasnili že Vrhovno sodišče v sodbi z dne 19. 3. 2013 in višje sodišče v izpodbijanem sklepu, dejstvo, da zagovornik napravi drugačen zaključek kot sodišče glede vprašanja, ali določene okoliščine utemeljujejo nevarnost ponovitve kaznivih dejanj oziroma obdolženčevo begosumnost, ne pomeni, da izpodbijani pravnomočni sklep nima ustreznih razlogov in da zaključek sodišča ne temelji na konkretnih okoliščinah. Pomeni pa, da zagovornik drugače ocenjuje pomen posameznih okoliščin in njihov vpliv na obstoj pripornih razlogov ter hkrati izraža svoje nestrinjanje z zaključkom in z razlogi sodišča. Pritrditi je sicer zagovorniku, da vsaka okoliščina, ki sta jo sodišči navedli, sama zase ne utemeljuje obstoja posameznega pripornega razloga. Vendar zagovornik spregleda, da sta sodišči svoj zaključek oprli na več (tako objektivnih kot subjektivnih) okoliščin, ki v povezavi ene z drugo tudi po presoji Vrhovnega sodišča utemeljujejo podaljšanje pripora zoper obdolženca iz razlogov po 1. in 3. točki prvega odstavka 201. člena ZKP. Kolikor pa glede posameznih okoliščin vlagatelj trdi, da ne obstajajo oziroma da niso resnične, izpodbija pravilnost ugotovljenega dejanskega stanja (drugi odstavek 420. člena ZKP).
12. Zagovornik uveljavlja v zvezi s pripornim razlogom ponovitvene nevarnosti tudi kršitev načela enakosti pred zakonom iz 14. člena URS. Vložnik je dolžan v zahtevi za varstvo zakonitosti določno opredeliti okoliščine, ki tvorijo uveljavljano kršitev (tako sodba Vrhovnega sodišča I Ips 346/2008 z dne 23. 10. 2008 in druge). S sklicevanjem na medijsko poročanje „o poteku številnih kazenskih postopkov“ zagovornik tega standarda ne izpolni. Vrhovno sodišče niti ne more ugotoviti, na katere podobne primere se nanaša vložnikov očitek. Poleg tega je odločanje o priporu na podlagi 201. člena ZKP individualizirano, saj mora sodišče poleg objektivnih kot odločilne upoštevati tudi osebne okoliščine obdolženca. Zato primerjava posameznih zadev zgolj z vidika vrste kaznivega dejanja, višine premoženjske škode in predpisane kazni, brez poznavanja individualnih okoliščin konkretnega kaznivega dejanja in posameznih udeležencev, niti ni mogoča. Tako je tudi Ustavno sodišče v odločbi Up-66/95 z dne 22. 11. 1995, na katero se v svoji zahtevi sklicuje zagovornik, zapisalo, da načelo enakosti pred zakonom iz drugega odstavka 14. člena URS v postopku pred sodišči pomeni, da so sodišča, ki uporabljajo zakon v konkretnih primerih, dolžna enake situacije obravnavati enako in torej dosledno uporabljati zakon, brez upoštevanja osebnih okoliščin, ki v

pravnem pravilu niso navedene kot odločilne. *A contrario* mora torej sodišče upoštevati osebne okoliščine, če so te v pravnem pravilu navedene kot odločilne (npr. 201. člen ZKP). In šele ob povsem enakem dejanskem stanju ne sme priti do različne odločitve.

13. Ker ni ugotovilo kršitev, na katere se sklicujeta zahtevi, je Vrhovno sodišče zahtevi za varstvo zakonitosti obdolženega Braneta Goršeta in njegovega zagovornika zavrnilo (425. člen ZKP).
14. Če bo za obdolženca nastopila dolžnost plačila stroškov kazenskega postopka (95. člen ZKP), bo sodno takso za zavrnitev zahtev za varstvo zakonitosti zoper pravnomočni sklep o podaljšanju pripora po tarifni številki 74014 Taksne tarife, v zvezi s petim odstavkom 3. člena in 7. točko prvega odstavka 5. člena Zakona o sodnih taksah, odmerilo sodišče prve stopnje po pravnomočnosti sodbe.

Ljubljana, 1. julij 2013

Zapisnikarica:
mag. Maja Rihtaršič l.r.

Predsednik senata:
Marko Šorli l.r.

Ta prepis je soglasen z izvornikom.
Mag. Maja Rihtaršič, l.r.